

N A Š D O M

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajo zastonj. Posebej naročen velja s poštnino vred eno krono za celo leto. Posamezne številke veljajo 4 h. — Naročnina se pošilja na upravništvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice (petit), če se enkrat natisne, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Kmet naj plača!

Deželno gospodarstvo v vsaki deželi ima večina deželnega zboru v rokah. Ona poveri svoje zaupne osebe s tem gospodarstvom, ona je torej tudi odgovorna za deželno gospodarstvo. Večina štajerskega deželnega zboru se sestavlja iz nemške ljudske stranke in iz nemškega veleposestva. Ti dve stranki sta torej odgovorni za gospodarstvo štajerske dežele, ti dve morata dajati odgovor!

Gospodarstvo gre navzdol.

Gospodarstvo v štajerski deželi gre strašno navzdol! Ljudstvu se nalogajo vedno večja in težja bremena! V vsaki deželi, kjer so za blagor ljudstva vnete stranke na krmilu, se skrbi, da imajo kmetje in delavci vedno manj plačil. Saj vsakdo ve, kako slabi so dandanes časi za kmetijski in delavski stan! Pomankanje in glad prav rada potrkatata na vrata kmetov in delavcev. Ne pridela se skoro nič; in kar se pridela, nima prave cene; toliko reči se mora nakupovati; vse postaja dražje. Naravnost za propad kmetskega in delavskega stanu dela torej vsaka dežela, ki nalaga kmetom in delavcem vedno nova plačila, vedno nova bremena. In tako dela

naša nemška večina v štajerskem deželnem zboru! Ona ugonablja kmeta in delavca!

Žalostna novica.

Žalostna novica prihaja ravnokar iz Gradca! Ta novica bo naredila mnogo novih skrbi našemu kmetu in delavcu. S strahom bo gledal v bodočnost! Kaj naj počne, če bo tako šlo naprej? Ali res nima nemška večina v štajerskem deželnem zboru nobenega srca za uboge trpine po deželi? Ali jih hoče ugonobiti? Ali jih hoče izgnati iz svoje domovine? Ubogo, pomilovanja vredno ljudstvo!

Nemška večina je tako gospodarila, da sama priznava: vse deželne kase koncem tega leta bodo prazne. In vsled tega že sedaj napoveduje, da se bo za l. 1904 zemljiški davek zvišal za 4%, tako da bodo naši posestniki plačevali celih 49% doklad pri zemljiškem davku. A še ne dovolj! Tudi hišni davek se poviša za 4%. In še tudi ne dovolj! Tudi pridobninski davek se zviša za 4%! Hišni davek in pridobninski davek bosta torej tudi znašala 49%! In vse to še tudi ni dovolj! Ampak splošni pridobninski davek pa bo znašal celo 55%!!

Deset milijonov manjka!

Zakaj pa tako občutljivo, težko zvi-

šanje? Deželno gospodarstvo ima namreč za prihodnje leto v proračunu 10 milijonov kron primanjkljaja!

Nepotrebni izdatki.

Tako vam gospodari nemška večina v Gradcu! Kako pa je prišla tako daleč? Za deželno gledališče daje 15 000 kron podpore. Za jezdališče v Gradcu daje vsako leto znatno podporo. Celo za drsališče v Gradcu mu ne manjka podpore, tudi to podpira. Za bogate Nemce v Celju in Ptujju zida nepotrebne študentenheime! Za nemške spodnještajerske dijake daje visoke stipendije, čeravno so to navadno sinovi bogatih starišev. V Mariboru zida žensko učiteljsko, čeravno je nepotrebno, ker že imamo eno žensko učiteljsko. In po naših mestih je vse polno nemških meščanskih šol, ki bi bile ponekod skoro prazne, ako bi se jih Slovenci ne usmili!

Kaj ne, dovolj je izgledov, kako po nepotrebnem izdaje denar nemška večina v deželnem zboru. Seveda njej ni treba plačevati, skrbita naj za to kmet in delavec! Žalostna resnica, a ker je resnica, pribiti jo moramo javno!

„Kmetiska prijatelja“.

In tako deželno gospodarstvo podpirajo neposredno tudi spodnještajerski nemški poslanci! Ti so: ptujski Ornig, vojniški

Kaj je sanjal Zavetnikov Cenček.

Tudi o Cenčku vam moram nekaj povedati. Odraščenih bralcev morda to ne bode zanimalo, a gotovo ustrezem s to sličico našim mladim čitateljem, kateri radi prebirajo take in jednake stvari.

Cenček je sedaj še mlad, ima komaj šest let, a brihtno glavico in ve že, koliko je pet krat pet. Tudi pisati zna že vse črke, le velike mu delajo marsikatero preglavico. Hlače nosi, spodaj zavite na jedni oprti, srajca mu sili rada izza pasu, na glavi pa ima rujavkast, pretrgan klobuk, tako, da lasje lahko gledajo v ta božji svet.

Letos je začel pasti. Dve kravi ima, Ciko in Sivko in še malega telička po vrhu. Sicer se kremži vsak dan, ko je treba ustati, a slednjič ko vidi, da sonce že grdo gleda skozi okno in da se mu že kanarček v kletki posmehuje, vendar ustane, se obleče, očisti si oči in se lepo umije. Potem pomoli nekoliko in nato mora za kravama. Eh, je trda ta, a vendar gre, kajti očetova šiba je še vedno gori na zapečku.

Tako se godi navadno vsak dan.

Nekega dne pa se mu je prigodilo nekaj posebnega. Pasel je tam v Dolinah, delal je jamice in hleve; zidal je hišice in gonil voliče domov pa zopet na pašo. Cika in Sivka sta se pasli okoli njega, teliček pa je lepo objedal grmovje.

Naenkrat pa se mu delo ustavi, glavica mu je začela lezti na rame in — zaspal je.

Začel je sanjati:

Angel je prišel iz neba in ga dvignil k sebi v naročje. Nesel ga je potem preko gozda visoko gor nad oblake in ga slednjič postavil na zeleno trato.

Tam so se pasli zajčki, lepi beli z dolgimi ušesi, kot nove žlice.

In angel je stopil tja, prijel dva za ušesa in ju upregel v mal voziček, ki je stal tam blizu.

Cenček in angel sta sedla na voziček in zajčki so brhko potegnili.

Drčala sta potem dalje po tratici. Pisani metulji so letali ž njima, penice in ščinkovci so se jima smejali in žvrgoleli vesele pesmi. Onadva pa sta šla še dalje.

Vozila sta se po rožicah in nageljčih, in zajčka sta poskakovala prav tako kakor dva mlada konjička.

In peljala sta se naprej.

Prišla sta do grmičja in angelček je pokazal Cenčku celo vrsto gnezd in mladih ptičkov, ki so čivkali in odpirali svoje male kljunčke.

Od tu sta prišla na veliko cesto.

Tam je sedel star mož, sivih las in prijaznega obraza.

Poprosil je angela za dar božji in ga vprašal, koga pelje.

Povedal mu je, da Zavetnikovega Cenčka, in starček se je nasmehnil in dal Cenčku celo pest zlatih lešnikov in košek orehov.

Ustavila sta se potem na zelenem polju in nakrmila zajčka z lepo, sladko deteljico, ki je rastle tam okoli. Sama pa sta jedla rudeča jabolka in sladke hruške. Napila sta se potem bistre vodice, ki je gonila malo mlinsko kolesce, in šla potem dalje.

Prišla sta na velik trg glavnega nebeškega mesta.

Stallner, šentpeterski Lenko, katere njihov list, ptujski «Štajerc» tako rad imenuje «kmetske prijatelje!» Ornig, Stallner in Lenko so namreč udje nemške narodne stranke, ki ima z veleposestniki večino v našem deželnem zboru! Oni vedo, za kako nepotrebne, spodnještajerskim slovenskim kmetom ne samo nekoristne, ampak naravnost škodljive stvari se izdaja deželni denar, a oni molčijo! Oni molčijo, ko nalagajo kmetu in delavcu nova velikanska bremena! Oni molčijo, ko propadajo stanovi, ki si služijo z delom rok svoj vsakdanji kruh. Nemškutarji, to so vaši prijatelji!

Dolžnost vsakega pravega prijatelja kmetov in delavcev je, delati na to, da kmalu izginejo nemškutarji iz Slov. Štajerja. Kadar ne bo nemškutarjev, tudi ne bo več takih poslancev, kakor so Ornig, Stallner in Lenko. Dobil bomo poslance, ki se bodo vedno oglašali za kmečke in dalavske koristi!

Ob trgatvi.

Iz ptujске okolice, dne 15. okt. 1903.

Gospod urednik! Nimam sicer sedaj mnogo časa za pisarjenje, a ker ste mi poslali tako ljubeznjivo pismo, pa naj bo! Tako ljubeznjivo znate pač samo uredniki pisati, — kadar potrebujete rokopisa, kaj ne? Dan sv. Terezije je danes! Zato se ne boste čudili, da sem svojemu črčkanju dal napis «Ob trgatvi». Zapisal pa bom nekatere misli, ki mi prihajajo sedaj ob času trgatve.

Ko sem prečital v zadnjem «Domu» prvo novico «Naše misli», sem se moral na glas nasmejati! Vi nam istotam slikate čas trgatve kot nekaj izvenredno veselega in sicer s tako gotovostjo, kakor slikate kak političen položaj. Gospod urednik, ne zamerite, a vi naših razmer na kmetih kratkomalo ne poznate, če nas v istini zavidate za čas trgatve ter si predstavljate ta čas kot vesel, prijeten čas! Trgatve za kmeta ni več čas veselja, ampak čas hude, bridke prevare...

Že v zimi mora začeti vinogradnik z delom v vinogradih. In ko je prišla spo-

Semenj je bil isti dan in lepe reči so bile na prodaj. Konjički in orgljice, fige in rožiči, sladki štruklji in klačci so bili razloženi.

Cenček je gledal in hotel kupiti, a ni imel denarja. Tedaj je segnil angel v zlato torbico in prinesel pest cekinov iz nje. Nakupil je potem Cenčku vsega, kar sta videla na semnju. Ves obložen je bil voziček s samimi lepimi in sladkimi stvarmi, tako da so kolesca škripala. Sedla sta potem še onadva gor in se odpeljala dalje.

Zajčka sta migala z ušesi in letela, kakor bi šla po zraku. Angel ju je podil bolj in bolj s svojim srebrnim bičem. Naredil se je velik veter in Cenček se ni mogel več držati na vozu; odletel je s sedeža in se — zbudil.

Pogledal je in si potegnul z roko preko očij.

Sivka je stala pred njim in pihala svojo mrzlo sapo v njegova razpaljena lica. —

Otroška in tudi — naša sreča!

Gorski.

mlad, potem je vedno kaj opraviti v vinogradu. Delo je naporno, pa tudi drago. Do jeseni, do trgatve vedno delo. In sedaj ko bi bila trgatve, nimamo nobene trgatve, ni grozdja, da bi je trgali... Pa recimo tudi, da je kaj bilo, saj nima cene. Kmet je ob trgatvi prevarjen in za to z žalostnim srcem pričakuje vsako leto tega časa.

Slomšek so nekdanj peli in nas učili peti:

En hribček bom kupil,
Bom trte sadil;
Prijetlje povabil,
Še sam ga bom bil....

Lepa pesem, a ni več za slovenskega kmeta! Slovenski kmet sedaj svoje vinogradne «hribčke» prodaja in ne kupuje nobenih novih. Kupuje jih gospoda iz mest in trgov... Najlepše vinograde v ptujski okolici ima meščan. In v mariborski okolici, tako je bilo čitati, če se se motim v «Slov. Gospodar», sta še samo dva kmeta, vse drugo je v gospodskih rokah... Kaj ne, gospodom v mestih se strašno slaba godi! Kdo jim daje ta denar, ko pa vemo, da tudi v mestih ne raste. Uradnike plačuje kmetsko ljudstvo, ker je tako postava, trgovce in krčmarje pa sami radi plačujemo, ker ne moremo drugače. In da dobro, pošteno plačujemo, to nam kažejo gospodska posestva v okolica mest in trgov!

Vaš članek v zadnji številki, kjer nam pišete o nemških prijateljih kmetskega stanu, nam je bil pisan prav iz srca. Da, tako se mora pisati, resnično in brez ozirov! Gospodi v mestih se mora povedati, da se ji dobro godi, kmet na deželi pa propada in mnogokje že lakoto trpi! In vendar so naši vladni mcžje tako slepi, da dajejo podpore tudi meščanom, čeravno so jih naši kmetje tisočkrat bolj potrebni! Ne zavidamo jih za podpore, a kar je res, je res, kmetje so jih nešteto-krat bolj potrebni!

Blanke je dobil 600 K, Filsfero je dobila 600 K, Fürst 1000 K, Kasper 600 K, Kasimir 600 K, Osterberger 600 K, Rodoschegg 600 K, Leeb 800 K itd. itd. Gospod urednik, to zveni po kmetskih ušesih! Le predstavljajte si uboge vinogradnike, ki lakoto trpe, ki malodane nagi hodijo okoli, a niso nič dobili, popolnoma nič, kako prijetno jim pač dene taka novica! Sam sem videl, kako slastno so požirali ubogi trpini zadnji vaš list in kako so se jim iskriale oči, a ne veselja in zadovoljstva...

Vaš list se nikdar ni hlinil gospodi, ne nemški, pa tudi ne slovenski. Tako je prav! Vsaj en list moramo imeti, ki bo nas zagovarjal in na katerega se vedno lahko zanesemo. «Štajerc» pač zabavlja na slovensko gospodo, a nemško pusti pri miru! Tako ravnanje je nepošteno, je hinavsko! Nisem za to, da bi se naj zaneslo sovraštvo med kmetski in gospodski stan, saj se moramo podpirati medsebojno, a eden list naj bo tudi kmetom na razpolago in to bodi vaš list! Ne vsakokrat, a kadar je treba, se mora tudi na to stran povedati resnica!

Kmetje morajo sedaj prodati vino, in sicer prodati kakor žele vinski kupci! Za organizacijo naših kmetov v tem oziru nihče ne skrbi. Kdo pa bo za kmeta zastoj delal? Samo naši mladi kapelani še so premnogokrat tako idealno-neumni! Za to so pa bili že tudi dovolj opsovani! Velike posojilnice kmeta ne podpirajo, so

tudi predaleč. Posojilnic z majhnimi delokrogi pa nimamo, kjer bi se med seboj poznali in si med seboj zaupali. Nihče ne stori nič za kmeta! Toda postati mora drugače! Le kličite prave rodoljube na dan, mogoče se le enkrat prikažejo pravi možje!

To so moje misli ob trgatvi. Nekoliko se razlikujejo od vaših, ki jih vi imate, toda nič ne de! Razlika mika! Z Bogom!

Na slovanskem Balkanu.

Avstrija in Rusija sta naznanili, da bi Bolgariji ne pomagali, ako začne vojsko proti Turčiji. Bolgarija pa zna, da bi sama ne mogla zmagati, ako ji ne pride ena izmed teh dveh držav na pomoč, ter je opustila misel na vojsko! Turki so vsled tega dobili še večji greben. Postali so naravnost predrzni. Vdirajo celo tu in tam čez mejo v Bolgarijo ter uprizarjajo grozno klanje med begunci.

Bolgariji so mnogoštevilni makedonski begunci na poti, vsled tega posreduje pri Turčiji, da jim dovoli se vrniti v domovino in da jih ne kaznuje. Toda Turki tega nečejo dovoliti, ali pa dovoljujejo pod takimi pogoji, da se begunci ne upajo iz Bolgarije.

Sedaj se zna, kako sta se dogovorila avstrijski in ruski zunanji minister zastran Makedonije ob priliki, ko je ruski car pred kratkim obiskal našega cesarja na Dunaju in v Mürcestegu. V vsakem večjem mestu v Makedoniji imata Avstrija in Rusija svoje zastopnike, konzule imenovane, ki imajo varovati korist svojih držav, posebno v trgovini. Število teh konzulov se bo pomnožilo. In potem bodo imeli avstrijski in ruski konzuli pravico nadziranja nad turškimi oblastmi. Upati je, da se potem Turki ne bodo več upali tako kruto in grozovito postopati proti Makedoncem kakor dosedaj. Bati pa se je, da pridete Avstrija in Rusija ravno zaradi tega skupnega postopanja prej ali slej navskriž, in potem je velikanska vojska med Avstrijo in Rusijo neizogibna.

Naprava belega vina.

Ako hočemo dobiti prav milo belo vino, ali pa če se napravlja vino iz grozlja sive barve, na prim. iz rulandca, traminca, kraljevine, sive kavščine itd., posebno pa iz popolnoma črnih vrst, se mora drozga takoj iztisniti, pa ne prav močno, da se nezele jagode in peclji ne zmaste. Tak mošt se takoj spravi v popolnoma snažen, nezažveplan sod, ki se pa ne sme do vrha napolniti, marveč se pod veho pusti za kakih 10 cm praznega prostora, da mošt, kadar kipi, ne meče nesnage čez veho, oziroma da ne sili v kipelno veho.

Burno kipenje. — Ko je sod tako napolnjen z moštom, se zapre s takozvano kipelno veho. Te vehe so različne. Najbolj priprvane in najbolj snažne so steklene kipelne vehe, ker se po porabi lahko čisto omijejo, med porabo pa se lepo opazuje, kako kipenje v sodu napreduje.

Da kipelna voha trdno v sodu stoji in da trdno ali nepredušno zapira, tako da pri vehi ne more ne zrak v sod in ne ogljikova kislina iz soda, se vtakne v izdolben plutov zamašek in sicer tako, da spodnji rob kipelne vehe ne sega čez zamašek v sod nad tekočino. Ta zamašek se potem pritrdi v sod. V kipelno veho

se vlije nekoliko čiste vode in na to se povezne lahek kozarec.

Pri primerni toplini prične mošt v sodu kmalu kipeti, t. j. sladkor se prične razkrajati, tvoreča se ogljikova kislina pa uhaja iz sode skozi kipelno veho ter v kozarcu povzroča neko brbljanje, to je v vodi dela majhne mehurčke, ki povzročajo neki šum, ki je tem večji, čim burnejše je kipeње, in ki zopet ponehava v razmerju, kakor ponehava kipeње. Dokler mošt kipi, vode v kozarcu ni treba menjati, ker ostane čista, čeprav je nasičena z ogljikovo kislino.

To vrenje traja 1 do 3 tedne in je odvisno od gorkote in pravilne uredbe kleti ter od dobrote grozdja, kakor tudi od umnega ravnanja z njim. Imenuje se burno kipeње, ker je mošt v tem času res kakor vreča voda v loncu, ves razburkan.

Počasno kipeње. — Da je burno kipeње ponehalo, se spozna na tem, da skozi kipelno veho le tu pa tam uhaja kak mehurček in da mošt prav malo več šumi. Tu se prične tiho ali počasno kipeње, in to traja do zime ali do pomladi naslednjega leta. Dobro napravljeno vino odslej ne kipi več, ker v njem ni več sladkorja, izvzemši ono malo, kar ga vino sploh mora imeti; vino le zori, t. j. dobiva vodno bolj rumenkasto barvo, razvija se mu buket, vedno se bolj čisti itd.

Največ sladkorja pokipi med burnim vrenjem, zato pa mošt postaja od dne do dne trpkješi.

Po končanem burnem kipeњу se glivice (kvas), ki so to kipeње povzročile, počasi usedajo kot gošča na dno in mošt se prične polagoma od zgoraj navzdol čistiti. To gre tem hitreje, čim močnejši in čim trpkješi je mošt — vino.

Trpkost sicer čiščenje pospešuje, nasprotno pa kvari dober pridelek, kakor smo že poprej omenili.

Mošt sedaj postane bolj miren, in zato se sedaj sod do vrha napolni, če je le mogoče s popolnoma enakim moštom. Ker se vedno kipi, ker se še ni ves sladkor razkrojil in se toraj še vedno razvija ogljikova kislina, se sod ne sme prav trdo zabiti, ker bi se utegnil razpočiti, pa tudi se ne sme pustiti tako odprt, da bi prišel naravnost z zrakom v dotiko; to pa radi tega ne, ker je v zraku mnogo glivic, vinu škodljivih, ki se prav hitro pomnožujejo, ako pridejo v hranilne tekočine.

Najprej se pokaže kan (cvet), ki v kratkem času vse površje vina z belo mrežo prepere, posebno pri šibkih vinih, ter jih potem pokvari, ako se ne ukrene, kar je treba.

Da se to ne zgodi, se potem, ko se je sod nopolnil do vrha, zapre ali s platneno vrečico, napolnjeno z dobrim peskom, ali pa se v stekleno ali tudi trsovo cev, dolgo 10 do 20 cm, natlači dobro segretega bombaža, da ne pridejo skozenj glivice, in ta cev se pritrdi v veho ter se okoli pri vehi namaže z lojem.

Dalje imamo vehe ali cevke, v katere se napolni glicerini ali druge tekočine, ki zadržujejo glivice. Te cevi prodajajo pod imenom sterilizator.

Najpreprostejša je seveda vrečica s peskom, in prav želeti bi bilo, da bi se vsaj te vsi poprijeli. Pri porabi vrečice je paziti, da ne pridejo v dotiko z vinom, ker bi se zmočile in bi se potem glivice

naselile v nje same ter bi potem iz njih prišle v sod.

Iz tega vzroka je torej še boljše drugo pripravo sredstvo, t. j. cev z bombažem. Skoz bombaž lahko uhaja ogljikova kislina in istotako tudi zrak v sod, katerega mošt za zoritev zelo potrebuje; ta zrak pa je popolnoma čist, ker vsi trosi, prah itd., ki so v njem obični na bombažu.

Vsakdo naj pa skrbi, da bodo sodi vedno polni; zato se morajo odslej vsak teden ali vsaj vsaka dva tedna zaliti z dobrim vinom, in če se na površju zapazi kan, se mora takoj odstraniti. To se prav hitro zgodi na ta način, da se sod do vrha vehe nalije z vinom, potem se s kladivom potolče po gornjih delih sode, in kan, zbirajoč se navrh, se kar odpihava. Predno se veha zopet nastavi, se zaradi gotovosti v sod vlije žlica ali četrt kozarca — kakor je sod velik — dobrega, čistega, nedišečega alkohola (80 do 90%) ter se potem zapre, kakor je bilo gori povedano. Alkohol ima to lastnost, da se po površju razvleče in vse glivice pomori. Mi vlivamo v ne prav polne sode celo po kozarec alkohola, in vino ostane vedno zdravo in s tem se tudi ohrani moč. To se posebno dobro obnaša pri že dozorelih (starejših) vinih; pri navadnih starejših vinih rabimo mi tuintam namesto alkohola fino olje, ki tudi zadržuje razvoj glivic na površini; le to je, da je prav fino dobro olje težko dobiti; če se pa slabo olje zaje v les, vino postane zagatno, sod pa za fina vina neraben. Alkohol je toraj v vsakem oziru boljši.

Po vsakem napolnjevanju se mora sod prav snažno obrisati. Sodi in vsa oprava v kleti bodi vedno snažna in klet ne zaduhla; zato se mora večkrat zračiti. Kar ne spada v klet, n. p. krompir, zelje in druga zelenjad, sveža svinjina in take reči, naj se odstrani.

Po končanem burnem ali počasnem kipeњу se vino pretoči.

»Umno kletarstvo«.

Razne novice in druge reči.

Naše misli. O trgatvi nočemo niti besedice več izpregovoriti, ker nam je dal naš dopisnik iz ptujske okolice v članku »Ob trgatvi« tako hudo pod nos! V zadnjem listu smo obljubili, da bomo približili tokrat opravičnik za mladeniške in deklishe zveze ter načrt za poučne shode. Pa ni šlo, oprostite! Načrt da več dela, kakor se je mislilo. A prihodnjic boste vse to gotovo našli v našem listu! Kmalu bo zopet posvetovanje »Zvezinega pododbora za nepolitična društva.« Če se ga hoče kdo udeležiti, naj nam to naznani po dopisnici, da mu pošljemo povabilo. Pri Sv. Lenartu v Sl. gor. so bili naši slovenski mladeniči ob priliki mladeniškega shoda grdo zasramovani od nemškutarjev, in slovenska zastava, ki je ponosno plapolala v njih vrstah, je bila žaljena. Nepoklicane roke so jo strgale! Burno so zahtevali mladeniči zadoščanja! Takrat se je mladeničem svetovalo, da se bo dalo najlepše zadoščanje zastavi, ako se vsi držijo gesla »Svoji k svojim!« Zdaj je v Št. Lenartu slovenski trgovec in zavedni mladeniči vedo, kaj jim je storiti!

Ptujske laži o brezobrestnih posojilih. Tega tudi »Štajerc« ne more vtajiti, da so polovico državne podpore, to je 20.000 K, ptujski meščani dobili

za svoje vinograde, čeravno imajo denarja dovolj. To kaže dovolj svetlo ljubezen nemških ptujskih meščanov do Slovencev! Res pač je, da sta država in dežela dovolili sedaj že čez eden milijon kron (samo kron!) brezobrestnih posojil za vinograde. Večina teh posojil so pa vzdignili gospodski posestniki vinogradov, kmetje pa zelo malo. Kmetom se odbija skoro vsaka prošnja! Vprašajte poljance! Kmet bi moral namreč dokazati, da ima že kaj nasadov, predno dobi podporo! Smešno, on pa prosi, da bi lahko začel! Za to so za kmeta ta posojila majhne vrednosti in istina je, da je večina posojil nevzdignjenih! Kadar bi jih dobil, jih kmet že ne potrebuje več, ker si je drugod sposodil. Ta posojila so le za gospodo! To je pribita istina!

Makole—Maribor. Dragi bralci »Našega Doma«, nekaj prav zanimivega Vam imam naznaniti iz moje rojstne župnije. Naznanim vam, da sem dobil semkaj v Maribor od jednega dekleta pisemce z nemškim naslovom. Glasilo se je tako-le: An vohlgchbohrten hern N. N. v krajnski ulici (namesto grajski ulici) Narborg. — Svetujem vam vsem makoljskim dekletom, pišite v slovenske kraje v svojem materinem jeziku, ker delate z nemškim kvasenjem samo sramoto slovenskemu narodu. Gotovo je tega dekleta ptujski kramerček naučil take divne nemščine. Naznanim vam tudi to, kar sem videl v gostilni pri Vrčketu. Opazil sem notri svojega sošolca K. M. Sedel sem mu nasproti, pa kaj moram videti, imel je namreč kravato v nemških barvah. Nagovoril sem ga nato nemški, ker sem mislil, da mora biti velik posilnimec, pa tudi zato, da bi se prepričal, ali zna kaj nemški! Toda zijal je v me, kakor ... Gotovo je tudi to pozabil, kar se je v šoli naučil. Svetujem tudi vam, dragi makoljski mladeniči, držite se milega slovenskega rodu in odstranite vse nemške napake! S pozdravom — narodni mladenič.

Iz Slovenskih goric. Jesenska megla se dolgočasno vlačí čez naša polja, kjer še kmetič hiti opravljati pozno jesensko delo. Iz goric se slišijo tu pa tam še posamezni streli, kar znači, da še imajo ljudje opraviti s trgatvijo. V šentlenarškem trgu pa stikajo nemčurski trgovci skupaj glave ter si izprašujejo svojo pristno nemčursko vest, ko vidijo prihajati ogromne voze blaga za narodna trgovca Lončarec in Havelka. Hudomušneži pa se povprašujejo, kje ima očka Sedminek sedaj svojo brizgalnico? Slovenski zavedni mladeniči pa prebivalcem v okolici pojasnujejo, kak razloček je med prihajajočima narodnima trgovcema, ter med istimi trgovci, kateri so pri zadnjem shodu naše mladeniče tako izzivajoče sprejeli, namreč a la Sedminek, Papst in Julika. In naše slovensko občinstvo pa vidimo zadovoljno prihajati iz nove trgovine, s katero pač nemčurski trgovci ne bodo mogli tekmovati. Gočevski »sekretar« pa se jezi, da je predzadnji »Slov. Gosp.« tako uzorno orisal slavno »Štajerčevo« občinsko gospodarstvo! Gospod urednik pa si že škarje pripravlja za mojo predolgo jesensko premišljevanje. Torej prihodnjic kaj več! — Rodoljub.

Gornja Radgona. Novo življenje je prišlo v naše »Kmet. bralno društvo« s tem, da se je ustanovila v njem »mladeniška in dekliška zveza«. Dne 11. t. m.

so se zbrala dekleta, 18. pa mladeniči, da si osnujejo ti prepotrebni »zvezi«, ki jim bosta nudili priliko, da se pripravljajo za umno gospodarstvo in vrlo gospodinjstvo, da se učijo še bolj spoznavati in ceniti svoj jezik in svojo domovino ter se poy-sod neustrašeno potegovati za-njo. Že ustanovna shoda sta pokazala mnogo zanimanja med našo mladino, ker so skoro vsi mladeniči in vsa dekleta »Bralnega društva« pristopili k »zvezi«; a število udov bo v obeh »zvezah« tembolj naraščalo, čimbolj bo dobromisleča mladina uvidevala korist teh »zvez« za lastno izobrazbo. Na ustanovnem shodu »Dekliške zveze« je podpredsednik »Bralnega društva« razložil nje namen in pomen. Zatem pa so nastopila dekleta ter z dvema navdušenima deklamacijama: »Zdravica, Mojo srčno kri škropite« in s spretnim govorom »O rodoljubnosti vrle gospodinje« v dejanju pokazala, kako bo »zveza« dosegala svoj namen in kako koristna je. Lepa pesem »Slovenka sem« je zaključila ta prvi shod. Na ustanovnem shodu »Mladeniške zveze« pa je najprej govoril podpredsednik »Bralnega društva« o potrebi te zveze, zlasti za naš kraj, kjer nemška »kultura« že kaže svoj pogubni vpliv. Potem pa smo poslušali ganljivo »Hajdukovovo oporoko«, pretresljiv prizor iz krvave zgodovine bolgarske, ki je kakor nalašč za današnje čase, ko se tudi macedonski Bolgari skušajo otresti krutega turškega jarma. Drug mladenič je nato govoril o kreposti, katero Slovenci tako živo pogrešamo, o varčnosti, ter kazal na pogubne posledice zapravljivosti in pijančevanja, ki našemu narodu napravlja toliko škode ter ga sramoti pred drugimi narodi. Da bi le govornikove besede padle v rodovitno zemljo! — S tem je »zvezama« položen temelj. Dragi mladeniči, vrta dekleta! Naj bo ta zveza, h kateri ste pristopili, vaš ponos! Na vas je, da »zveza« vedno bolj narašča in se krepi. Spolnujte z veseljem lahke dolžnosti, katere vam naklada, širite zanimanje zanjo med svojimi tovariši in tovarišicami! Kakor vas družijo petrovska cerkev v veri, tako vas naj edini »mladeniška in dekliška zveza«, da se učite v njej prav ljubiti svoj narod in skrbeti za svojo pravo izobrazbo, katero mladina po izstopu iz šole tako rada vnmear pušča. »Prava vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike!»

Tinje na Pohorju. Nek popotnik povprašuje v zadnjem vašem listu po našem bralnem društvu, ga hočemo li pokopati, ker ni ničesar slišati o njem? Odgovarjamo, da bi bila škoda devati mlado dete v prerani grob; saj še živi in po svojih razmerah tudi deluje, čeravno ne obeša vsakega pokreta na veliki zvon. Priredilo je že tri podučna predavanja vrlih pctovalnih učiteljev gg. Iv. Bele in Mart. Jelovšek. Prvi nas je podučeval dvakrat o vinarstvu in sadjereji, drugi pa enkrat o živinoreji. Udeležba je bila vselej velika. Vinoreja in živinoreja sta dve panogi gospodarstva, za katere nam je dal Bog izvrstne naravne ugodnosti. Ako naše bralno društvo skrbi poleg dobrega berila tudi za temeljito izobrazbo našega kmeta v tem cziru, izvršuje gotovo na najlepši način narodno dolžnost, bolj kakor s prirejanjem trušnih vesellic, ki le praznijo žep in delajo čestokrat težko glavo. Če bo naš kmet gospodarsko utrjen, bo gotovo

ljubil svoj dom in se ne bo več treba bati za njega.

Pri Sv. Kunigundi na Pohorju se snuje »Katoliško podporno delavsko društvo«, ki bo tudi izobraževalno, bralno društvo. Pravila so že potrjena od c. kr. namestništva v Gradcu. Prihodnji mesec se skliče prvi občni zbor. Zanimanje za novo društvo je veselo, zlasti med delavci.

Iz konjiškega okraja se nam poroča, da je pečat novega okrajnega glavarstva samo nemški. Je-li c. kr. okrajno glavarstvo samo za Nemce in ne tudi za Slovence, katerih je ogromna večina? Kje pa so slovenski poslanci!

Št. Ilj pri Velenju. Dneva 5. in 12. oktobra sta bila za fante zelo žalostna, marsikatera solza je zaigrala v očeh hrabrih mladeničev, ko so jemali slovo od svojih prijateljev. To smo občutili tudi mi Št. Iljčani, ker tudi v naši mali župniji je bilo odbranih 9 hrabrih mladeničev, ki so morali iti pod vojaško orožje. Že 4. in 10. t. m. okoli poldne se je razleglo ponosno petje poslavljajočih se fantov, ki so se z prelepimi šopki in z pozivnim listkom za klobukom spravljali na vlak v Velenje. Žalostno je bilo videti, ko so ginjeni jemali slovo od jokajočih se mater, od solznega očeta in od žalostnih bratov in sester. Daj jim Bog moč, da bi zvesto služili cesarju in spet zdravi prišli nazaj v družbo svojih prijateljev.

Stavka v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju, ki je trajala skozi 14 dni, se je zadnjo soboto končala. Rudarji so zahtevali, da se jim poviša plača. Premogarska družba jim je ponudila, da se poviša plača za 5%. Delavci so ponudbo sprejeli in zopet začeli delati v premogokopih. Dosegli so pač bore malo, družba bi lahko več dala, ker dela z velikim dobičkom. Škoda, da se naši deželni poslanci niso v deželnem zboru nič zavzeli za stavkajoče delavce!

Iz Gradca izvemo od naših slovenskih naročnikov: Poročil se je v Gradcu dne 5. oktobra gosp. Franc Sorko, strojevodja južne železnice, z gospodično Lojziko Vrečko. On je doma iz Gornje Bistrice, ona pa iz Čadrama. Živela vrta Slovenca!

* * *

Koroške novice. Za uravnavo ali popravna dela ob Beli pri Galiciji bo dežela dala 7000 K. Stroški za uravnavo globasniškega potoka bodo znesli okoli 40 tisoč kron; dežela bo za to dala 10 tisoč kron. — Koroška kmetijska družba dobi vsako leto 1000 kron podpore za zboljšanje hlevov. Smo pač radovedni, kdo bo dotične denarje dobil, ali gosposki posestniki, ali pa kmečki. — Deželna naklada za pivo je leta 1902 nesla 169.198 K čistega doneska. — Ako se gospodarstvo pri koroški deželni zavarovalnici, takoimenovani »Kärntnerische Landesversicherungsanstalt« ne zboljša, se je bati, da zavarovalnica popolnoma zaspi. Koroški nemški liberalci, ki imajo zavarovalnico v rokah, so pač goreči politikastri, pa slabi gospodarji. Slovencev in nemških katoličanov ne marajo. — Za pogorelce v Breški vesi je cesar daroval 2000 kron, dežela 600 kron, znan dobrotnik Auer Welsbach pa 1000 kron. — Pri zadnji povodnji v kanalski dolini je utonil tudi nek duhovnik. Pravijo, da je bil s Kranjskega. Šel je po železnični progji, ko ga je dobila voda in ni se mogel

več rešiti. — 43letni pekovski pomočnik Koler iz Gorenj je prenočil se s tremi drugimi »kseli« pri Škafu na Rudi, ko je po noči hotel ven na prosto, je padel tako nesrečno čez stopnice, da je obležal mrtev. Prejšnji večer si je s tovariši privoščil dobro mero žganja. Pač žalostna smrt. — Nemško liberalno društvo Südmarka, ki ima namen podpirati Nemce, ki med Slovenci žive in kilavo gospodarijo, je ponudila pogoreli šoli v Maloščah v Ziljski dolini 1000 kron. Udje krajnega šolskega sveta, značajni slovenski možje, pa so drzno ponudbo odklonili; nočejo Judeževega denarja. Boljše bi bilo, da bi se letos »Sülmarka« za koroške nemške kmete brigala. Potrebni so dovolj. — Pri deželni živinski razstavi je bilo primanjkljaja okrog 10 tisoč kron. Vse potrebščine so znašale nad 77 tisoč kron, pokritih pa je le 67 tisoč. Kdo bo plačal? — Zadruga v Sinčevsi ima lepa mlada drevesca na prodaj. Kmetje, sezite po njih in jih zasadite! Sploh bi se priporočalo, da se koroško ljudstvo po nekaterih krajih bolj pridno začne pečati s sadjerejo, ki je letos kmetom na Koroškem prinesla lepih denarcev! — V St. Janžu je umrl dne 16. okt. odlični slovenski rodoljub g. Martin Štih. Blag mu spomin!

Osebnice. C. kr. okrajni nadkomisar v Celovcu, g. baron Ott, je imenovan za okrajnega glavarja na Koroškem in prevzame vodstvo okrajnega glavarstva v St. Vidu ob Glini. — Vladni koncipist dr. Herman Blodig v Velikovecu je imenovan za c. kr. okrajnega komisarja in prestavljen v Gradec. Dalje je za okr. komisarja imenovan koncipist gosp. Fr. Münichsdorfer. — Za vladna koncipista sta imenovana konceptna praktikanta dr. L. Petrin in dr. Blaž Lahovnik, ki je obenem premeščen od okr. glavarstva v Celovcu k okr. glavarstvu v Velikovecu. Okrajni komisar W. Rauscher pl. Stainberg je prideljen okr. glavarstvu v Celovcu. — V Prevaljah je umrla nadučiteljeva soproga, gospa Leop. Sahan, rojena pl. Paumgarten. — V St. Jakobu v Rožu je dne 1. t. m. umrl posestnik in poštar, g. Jožef Šuštar, star 67 let. — Težko zbolel je deželni poslanec dr. M. Abuja v Celovcu.

Duhovske zadeve. Razpisana je do dne 31. oktobra župnija Tiffen. — Pri frančiškanih v Beljaku je dne 4. oktobra daroval novo mašo frančiškan č. o. Mark Temali, rodom Albanec. Pridigoval je č. o. Metod Šaedic. — Župnija St. Rupert pod Celovcem začasno oskrbuje č. g. stolni vikar M. Paulitsch. — Č. g. Iv. Sirnik, župnik v Žhpoljah, je postal župnik v St. Rupertu pod Celovcem. — Župnijski izpit, ki se je vršil v škofovi rezidenci, je napravilo 16 gg. duhovnikov, in sicer 9 gg. provizorjev in 7 gg. kaplanov; med njimi trije Slovenci in sicer č. gg. Janko Mahrhofer, provizor na Gozdanjah, Jernej Pšeničnik, provizor na Peravi pri Beljaku in France Uranšek, kaplan v Dobrovasi.

Iz Celovca. V koroškem deželnem zboru so letos bile že nekatere precej burne razprave. Vse kaže, da je denarno stanje dežele prav slabo; liberalci, ki imajo večino, gospodarijo z denarjem ljudstva ljudstvu na škodo. V kratkem bodo skoraj gotove deželne doklade poskočile od 65 na 80 procentov. Nemškonacionalna večina skrbi dobro za mesta, za železnice, za razveseljevanje gospode, za kmeta pa

se brigajo prav malo. Ravno tako tudi za reveža nimajo srca. Č. g. kaplan Kaiser v Feldkirhnu blizu nemškega St. Vida je ustanovil sirotišnico za uboga osirotele in siromašne otroke; letos je otrok v sirotišnici okoli 150. In prosil je podpore od deželnega zbora in je ni dobil, če tudi je potreba v resnici velika. Je pač katoliška sirotišnica, koroškim nemškim liberalcem pa so judje in luteranci ljubši, kakor katoličani. In še nekaj so hoteli doseči. Mestnim učiteljem v Celovcu in Beljaku so hoteli spet povišati njihovo že itak mastno plačo. Odločno so proti temu nastopili krščanski poslanci, med njimi je izvrstno govoril naš slovenski poslanec Grafenauer. Njim so se pridružili še nekateri liberalni poslanci, seveda da se pri ljudstvu ne zamerijo. Plača se učiteljem v Celovcu in Beljaku za sedaj še ne bode povišala. Koroški liberalni nemški poslanci so res čudni ljudje. Kedar so volitve, takrat grede med ljudi, jim obetajo vse mogoče dobrine, jim ponujajo nebesa že na zemlji. Ko pa so volitve končane, ko jih je zapeljano ljudstvo izvolilo poslancem, takrat pa se za ljudstvo ne brigajo. V deželnem zboru radi dovoljujejo mastne podpore za razveseljevanje mestne gospode, izmečejo veliko denarjo za razne železnice; da pa bi pomagali ubogemu koroškemu kmetu, ki posebno letos radi povodnji po nekaterih krajih silno škodo trpi, o tem se jim niti ne sanja. Dal Bog, da bi koroški kmetje, Nemci in Slovenci spoznali svoje liberalne prijatelje in jih pri volitvah vrgli na cesto.

Dobro jih je dal! Koroški deželni zbor je tudi hotel pokazati svoje pristno nemštvo in vsled tega se je izrekel proti dr. Brejcu, ker govori ta vrl rodoljub pri sodiških le svoj materin jezik. No, g. dr. Brejc bo vsled tega še vedno lahko mirno spal! V deželnem zboru pa se je za pravice slovenskega jezika odločno zavzel poslanec g. Grafenauer. Posebno dobro je zavrnil nemške poslance, ki so kvasili, da koroški Slovenci ne razumejo »nove« slovenščine. Prebral jim je njihov volivni oklic, ki so ga izdali ob zadnjih deželno zbornih volitvah in kateri je pisan popolnoma v »novi« slovenščini. Nemški poslanci sami se torej poslužujejo »nove« slovenščine, ako hočejo, da jih ljudstvo razume. Bolj osmešiti bi se Nemci ne mogli kot tokrat v deželnem zboru koroškem!

Zborovanje na Koroškem. V Škocijanu zboruje v gostilni pri Majariju dne 25. okt. ob 4. uri popoldne podružnica sv. Cirila in Metoda. Na dnevnem redu sta dva govora in prosta zabava. — Pri Sv. Štefanu in sicer v Šmolčicah pri Pečku zboruje dne 25. t. m. ob 1/2 4. popoldne podružnica sv. Cirila in Metoda za Sv. Štefan in okolico v Zilski dolini.

Za koroške Slovence, ki so v septembru vsled povodnji imeli toliko škode, se med Slovenci vsepoved nabira. V novembru bo v Ljubljani velika veselica na korist tem nesrečnim Korošcem. Slovenec ne zapusti svojih bratov v nesreči!

Škocijan. Ko se je letos Murkova hčer v Št. Lorencu možila v Št. Peter na Vašinjah, je hotel Ražunov žagelj jo počastiti ter jej za slovo streljati. Zgodila pa se je silna nesreča, možnar se je sprožil, poškoval je smrtonovarno svatovskega strelca. Silno razmesarjenega so morali prepeljati v celovško bolnišnico, kjer je revež čez 14 dni že umrl. Škoda za člo-

veka, bil je tih, miren in pošten delavec. Naš spoštovani g. nadučitelj, g. Lesjak, ki že čez 25 let med nami delujejo, hočejo tudi pri nas v Škocijanu ostati, Bog daj, do smrti. Ker ni primerne hiše, kjer bi mogli v miru preživeti svoja penzijska leta, si sedaj dajo sami novo hišo staviti. Hiša bode stala na prav lepem mestu; svet jim je prodal Pukart. Dal ljubi Bog spoštovanemu možu potem v novi hiši še preživeti veliko srečnih in veselih let. — Škocijanska Ciril in Metodova podružnica priredi v nedeljo, dne 25. okt. pri Majerju svojo letno občno zborovanje. Na shodu, ki se vrši po popoldanski službi božji, bode govoril neki gospod iz Celovca o imenitnih in za našo podjunsko dolino važnih stvarih. Č. g. Poljanec, provizor v Št. Jurju, pa govori: Kaj je treba slovenskim Korošcem, da rešijo svojo mladino. Za kratek čas bo tudi poskrbljeno. Slovenci in Slovenke, pridite v velikem številu na važen shod.

Djekše. Sprejmite dragi bralci »Našega Doma« tudi iz visokih Djekš veseli pozdrav. Letošnje leto pri nas ni bilo tako silno in strašno, kakor lani, ko je siloviti vihar po naših gorah storil velikansko nesrečo posebno po gozdih in sadunosnikih. Letna je pri nas letos dobra, rži in ovsja je bilo dovolj, pa hvala Bogu tudi sadje je obrodilo, kakor malokedaj. Nekateri so skupili lepe denarce in zraven si naprešali dosti mošta. Pridite ga pokusit. Pridi vrh planin, nižave sin. — V Kneži je pogorela lesena hiša Flor. Ebnerja. K sreči so bili tedaj na Kneži vojaki, ki so zabranili, da se ni vnel hlevin skedenj, ki je prav blizu hiše. Najbrž je zažgala zlobna roka. Škoda je okoli 5000 kron. Prihodnjice se še zopet kaj zmenimo. — Gorjane.

Pliberk, 15. vinotoka. Političen shod. Kakor je poročal celovski »Mir«, je sklicalo kat. polit. in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem na dan 4. vinotoka shod v Dobu pri Pliberku. Zborovanje se je vršilo ob veliki udeležbi kmetijskega ljudstva. Gospoda govornika, poslanec Grafenauer in župnik Trunk, sta v poljudni besedi spregovorila marsikaj zanimivega. G. poslanca so nekateri volilci prvokrat videli in slišali, a reči moramo, da se jim je s svojim uljudnim in prijaznim pa tudi odločnim vedenjem zelo prikupil. Slikal je delovanje našega deželne zboru ter bičal strankarsko krivično postopanje nemškonacionalne večine. Navajal je slučaje, da smo ker strmeli, kako postopajo »ljudski« zastopniki z ubogimi davkoplačevalci. — G. župnik Trunk je v temeljito premišljenih besedah povdarjal, kaka naj bode naša politika; da je vsakega pravica pa tudi dolžnost, brigati se za javno življenje; da pa mora vsak pri samem sebi, na svojem domu začeti s pravo politiko, da naj bode naše javno delovanje složno in skupno, slovenskonarodno in krščansko-katoliško. — Želel bi, da objavi gosp. govornik svoj izvrstni govor v celoti. Konečno izražamo željo, da bi nam naše politično društvo priredilo prav veliko takih shodov. Dela je veliko, a delavcev nam primanjkuje. Ljudstvo je voljno se podučevati, a le malo jih je, ki mu hočejo ustreči. Dal Bog boljše čase. — Omenjeno bodi, da je gostilničar g. J. Leitgeb storil vse, kar je bilo v njegovih močeh, da so zborovalci ustregli tudi svojim telesnim potrebam. Njemu,

vrlim dekletom, ki so vso hišo krasno okinčale, in vsem drugim, ki so kaj prispevali, da se je shod tako sijajno izvršil, iskrena hvala!

Pliberk, 18. vinotoka. Vspah našega političnega shoda. Na shodu, ki se je vršil 4. t. m. v Dobu pri Pliberku, je eden govornikov opozarjal kmete tudi na pomen Ciril-Methodovega društva ter povdarjal naj podpira vsakateri to društvo s tem, da si kupuje samo Ciril-Methodove vžigalice. Dobijo se sicer v mestu pri dveh trgovcih, a se morajo zmiraj izrečno zahtevati. Prodajalka v glavni tobakarni pa ne le nima slovenskih vžigalic, ampak daje nevednemu ljudstvu »Südmark-Zünder«, tako da podpirajo nevedneži društvo, ki je njim samim v največjo pogubo. — Besede niso ostale brez pliva. Takoj pri prvi priliki je nekaj kmetov zahtevalo slovenske vžigalice. Gospa prodajalka se konečno ne bode več mogla vstavljati. Kmetje, le še bolj odločno zahtevajte vsikdar Ciril-Methodove vžigalice!

Pliberk, 8. vinotoka. Umrla je po dolgotrajni mučni bolezni od 6. na 7. t. m. gospa Ana Hölzl, soproga g. Ant. Hölzl, učitelja v Zgornjih Libučah. N. v. m. p.

Sveče v Rožni dolini. Železnico bodo zidali, toda dodelali je ne bodo, tako so prerokovali naši stari očetje. Če se bo to zgodilo ali ne, ne vem, samo to povem, da so minuli teden prav pridno začeli graditi železnično progno na Dobravi med Bistrico in Svečami. Prišlo je že precej tujega ljudstva. Skozi celo vas Bistrico so se na državni cesti napravile električne svetilke. Tako utegne torej res tudi k nam v kratkem priživžgati lukomatija. V naši župniji je »Naš Dom« že precej razširjen in je tudi splošno priljubljen. Rojakom na čast smem reči, da med nami ni nobenega liberalnega lista, razven po gostilnah. — Že sem hotel odložiti pero, češ, kaj bom pisal, saj ostane itak vsak dopis glas vpijočega v puščavi. Toda glejte, zadnji »Naš Dom« je prinesel dopis iz Spodnjega Roža, kjer dopisnik v lepih besedah vabi rojake k združenju. In ta članek me je tako razveselil, da sem želel ovega dopisnika osebno spoznati, ker je gotovo eden izmed zavednih mladeničev, katerih je tudi že v Spod. Rožu lepo število, ki pa samo vsled liberalnega pritiska ne stopijo na dan. Zatorej rodoljubi, ki ste prosti in neodvisni, napravite izobraževalno društvo, slušajte klic mladeničev, ki hrepene po izobrazbi! — Eden izmed mnogih, ki žele izobr. društvo.

* * *

Nadvojvoda Ludovik Viktor — okraden. Iz Opatije poročajo o drzni tatvini na škodo nadvojvode Ludovika Viktorija, ki je tam zdraviliščni gost. V tamošnji kopelji ima nadvojvoda že leta sam svojo kabino. V soboto ob 11. in pol uri predp. je prišel v kopelj se svojim adjutantom. Kakor mu je bila vedno navada, je pustil, podavši se v kopelj, kabino odprto. Kabina je namreč v središču in ni verjetno, da bi se mogel kdo prikrasiti vanjo, ne da bi ga kdo opazil. Nadvojvoda je položil svojo zlatanino na ploščico pod ogledalom. Povrnivši se iz kopelji, pa je zapazil nadvojvoda, da so mu od zlatanine zmanjkali: 1 težak prstan s safi jem, 1 zlata ura s prednim pokrovcem in z monogramom »P. L.« na pokrovcu na zadnji strani, 1 zlata dvostroka

urna veriga s pečatnim monogramom «V. L.», 1 cesarska krona, polno priveskov — mej temi 1 jeruzalemski križ —, 1 zlat svinčnik, 1 zlata ovratna verižica z medaljonom, 1 malo srce, 1 medaljon z lasmi cesarja Frana Josipa in 1 zapestnica z vdetimi dukati Marije Terezije. Zapazivši tatvino, je nadvojvoda skočil iz kabine z vzklikom: «Moje stvari so ukradene!» Nemudoma so zaprli vse izhode in kmalu so prišli na lice mesta okrajni glavar, dva sodnika, orožniki in domače redarstvo. Ali nobene sledi ni bilo za tatom. Z zlatnino je izginila tudi listnica z precejšnjo svoto denarja. Vrednost zlatnine se cenila na 12 000 kron. Ko se je zgodila tatvina, je bilo v kpelji kako 250 gostov. Vsaki posamični je bil preiskan. Ni treba praviti, kako mučno je bilo to za vse. Odposlane so bile brzojavke na vse strani, kolodvori in pomoli so strogo nadzorovani. Ali vse te odredbe so ostale brez vsacega vspeha. Drugi dan so tatu prejeli v Pulju, ko je hotel prodati zlatnino. Tat je neki ogrski gledalški igralec z imenom Jurij Govec.

Navod, kako se naredi iz ene krone deset kron. Kmetijska družba kranjska ima na Viču pri Ljubljani v zakupu majhno posestvo, kamor spada travnik v obsegu 9 oralov. Ta travnik je dal prvo leto zakupa (1893) 96 stotov (po 100 kg.) sena in otave, torej 10 stotov na oral, in je bil sploh na glasu kot najslabši travnik na Viču. Jeseni l. 1893. je bil travnik pognojen z 2500 kg. Tomažove žlindre in 2500 kg. kajnita. To gnojnje se je ponovilo vsako tretje leto, in sicer v l. 1896., 1899. in 1902., le da se je lansko leto gnojilo z 1900 kg. rudninskega superfosfata in s 700 kg. kalijeve soli ter s 500 kg. kajnita. Travnik je torej dobil do letos, t. j. v 11 letih 9400 kg. Tomažove žlindre, oziroma rudninskega superfosfata in 8700 kg. kalijevih gnojil. Vsa ta gnojila so stala 1116 kron, vsled česar pride na leto stroškov za umetna gnojila okroglo 100 kron. Vsako leto je bil travnik seveda korenito prebran in po možnosti tudi s hlevsko gnojnico polit. Letos je dal travnik samo sena 184 stotov in 152 stotov otave, torej skupaj 336 stotov mrve, ali na oral 37 stotov. V 11. letih smo travnik, ki je bil prej najslabši v vasi, naredili za najboljšega, kajti pridelek smo skoraj štirikrat povečali. Letošnji pridelek pa ni zarezati na rovaš splošni dobri letini za seno, kajti pridelek je bil skoraj isti kakor lansko leto, in če je bil kaj boljši, je to pripisati ravno izvršenemu gnojenju z rudninskim superfosfatom. Košnja sena je bila letos res sploh dobra, a košnja otave se ni nič kaj obnesla; na našem travniku je pa bila ravno košnja otave izredno dobra. Če računamo stot sena po 4 K, je bil vreden pridelek travnika prvo leto 384 K, sedaj je pa vreden 1344 K ali na leto za 960 K več. In s čim smo to dosegli? Z umnim obdelovanjem in s tem, da smo dali travniku umetnih gnojil, kojih vrednost je bila na leto povprečno 100 K. Vsaka krona za umetna gnojila je dala za 10 kron sena.

Moža so ji pojedli. Nedavno je prišel v Stabici v Felnerjevo lekarno neki kmet iz okolice Oroslavja, a ženo je pustil na trgu pred lekarno čakati. Kmet se je moral nekaj dalje časa muditi v lekarni, ker mu lekarnar ni mogel takoj dati drobiža. Medtem je šla žena v župno cerkev. Ko

je mož opravil svoj posel ter ni našel žene pred lekarno, mislil si je, da je že odšla domov ter je tudi sam korakal proti domu. Medtem je prišla žena iz cerkve in ker ni našla moža pred lekarno, šla je v lekarno po njega. Tu ji je lekarnar povedal, da je mož že odšel. Žena pa je začela vsa preplašena kričati: «Moža ste mi pojedli. Dajte mi moža nazaj!» Lekarnar si je prizadeval ženo pomiriti, toda zaman. Neprestano je kričala, da so ji moža pojedli. Šla je na trg, vrgla se na tla ter neusmiljeno vpila: «Moža so mi pojedli!» Ker so se začeli zbirati ljudje okoli lekarne, telefoniral je lekarnar, naj pride občinski ali kotarski uradnik. Toda prišel je le občinski prisežnik in kakor bi le ne verjel lekarnarju, začel je kmeta iskati po lekarni. Končno pa je le verjel ter odstranil obupano ženo, ki je ves čas do doma jokala, toda doma je bila vsa srečna v objemu svojega pojenega moža. Ta dogodek se razlaga tako, da v ondotnih krajih kmetje res verujejo, da v lekarnah kuhajo ljudi. Celo napol izobraženi ljudje pripovedujejo, da potrebujejo lekarnarji posebno rumenolase ljudi. Obesijo jih za noge, in pena, ki jim pri tem stopi iz ust, je najhujši strup, ki ga lekarnarji rabijo.

Kako se pride na lahek način do kožuha. Leta 1885 umrl slikar Hans Caron, ki je rad burke uganjal, je slikal nekoč nekega ruskega kneza v jako dragocenem kožuhu. Knez je pustil kožuh pri slikarju, ker ga je ta rabil pri spopolnjevanju slike. Umetniku se je dragoceno oblačilo zelo dopadlo, rad bi se ga polastil, a kako? Ko je bila slika že gotova, slikar ni dal kožuha nazaj — to je bil prvi poskus. Knez ga je pa kmalu pismeno pozval, naj pošlje kožuh. Za ta opomin se umetnik prav nič ni zmenil, ampak še vedno upal, da kožuh na ta ali oni način ostane njemu. Lahko si mislimo, kako se je začudil, ko je nekega dne ugleдал kneza, ko je korakal naravnost proti njegovemu ateljeju. Tu ni bilo dosti časa za premišljevanje. Kakor bi trenil, se je oblekel umetnik v kožuh in se glasno stakajoč vsedel v fotelj. Knez je takoj na to vstopil in z začudenjem vprašal, kaj da dela in kaj da mu je. Težko sopeč mu je umetnik odgovoril: «O jej, mrz me trese in slabega se čutim — pred dvema dnevnoma mi je umrl brat za osepnicami in sedaj se grozno bojim, da bi jih tudi jaz ne dobil. A visokost bi radi kožuh nazaj. Oprostite, da sem bil tako drzen, da sem ga oblekel za pol urice — a tresel me je tako mrz, da si nisem vedel drugače pomagati.» Ko je knez slišal od osepnic, zavpil je ves prestrašen: «O ne maram kožuha, le obdržite si ga za spomin. Srečno!» in jo je odkuril, kakor bi ga veter odnesel.

Kako je zajec kravo nesel. Živela sta v nekem okraju mož in ženica, ki sta imela ne majhno, pa tudi ne zelo veliko posestvice. Pa sta bila tako stisnjena in skopata, da si nista privoščila nič dobrega. Rajši sta vse živini skrmila, sama pa medlela. To je bilo njuno veselje, da sta imela želodce prazne, a posodo polno denarja. Nekega dne ženeta kravo na sejem in jo prodasta za drag denar. A ne kupita si ničesar. Gredeč domu skozi gozd najdeta zajca, ki je ravno z odprtimi očmi trdno spal. Tako se jima je dopadel, da sta ga takoj prijela. Denar, ki sta za kravo dobila, pa sta v ruto zavila. Ruto potem

zajcu na vrat privežeta in ga ženeta domu. A zajec ima dolga ušesa in ni čudo, da ima tudi veliko za ušesi. Ženica pusti zajca, ker je tako pohlevno šel poleg nje. Malo časa še gre poleg nje, potem pa začne iti svojo pot v gozd. Da je krenil s poti, zdelo se jima je sumljivo. Oba jo navreeta za njim. A zajec se ustraši, pobegne in ve trije drviyo po gozdu s s takim krupom, da je joj. A zajca kmalu ni bilo več videti. Tako je majhen zajec veliko kravo nesel...

Splačal jo je. Znamenitega zdravnika, ki je imel obilo bolnikov, je neka gospa v enomor nadlegovala, ker si je domisljala, da je bolna. Neko jutro sreča ga na jako obljudeni cesti. «Gospod doktor», kriči že od daleč nadenj, «tako sem bolna, pomagajte mi!» — «Čakaj», si misli zdravnik, «te bom že ozdravil». «Zamižite», veli gospej; ona zamiži. «Odprite usta». Jih odpre. «Sedaj pa pokažite jezik.» Tudi to stori. Dolgo časa stoji tako, vsem mimo-idočim v posmeh. Ker se naveliča tega položaja, slednjič spregleda — a o groza, zdravnika ni nikjer! Na tihem se je bil oddaljil, gospo pa tako pustil štati na cesti. Imel je mir pred njo.

Nepričakovani odgovor. Ko se je leta 1808 vračal Napoleon iz Erfurta skozi Aschafenburg, je bilo gojencem vseh šol in zavedov zapovedano, da se razpostavijo ob cesti ter Napoleona glasno pozdravijo. In res so vsi učenci vpili iz polnega grla, le zadnje desno krilo učencev je molčalo. Cesarjev pobočnik je takoj slutil, da je to dogovorjeno znamenje francoskega sovražnika, zato je osorno vprašal župana: «Gospod, kdo je zapovedal tem mladim ljudem molčati?» — «Ljubi Bog», je odgovoril župan, «ker to so učenci gluhonemnice».

Najmanjša armada je v republiki San Marino. Armada šteje namreč v mirnem času 40 mož ter se more v vojni zvečati na 950 mož.

36 krat!

Gladstone, slavno znani angleški državni minister, bil je možak, da malo takih! Vzгляд vrlih čednosti je močno koristil deželi, ki je bila in je še zato ponosna na takega moža. Bil je do smrti eden najzdravejših in najmočnejših mož Anglije. Umrl je v starosti 80 let, dasi bi bil še prav rad živel. Zapustil je ljudem prepis ali recept, recept namreč, kako naj človek živi, da bo zdrav in da učka starost. Ta mož, dasi minister, je v svoje telesno zdravje vsaki dan vsaj pol ure cepil drva. S tem si je krepil in gibal život po večernem sedenju v pisarnici. Ali pravi njegov recept je bil ta: «Človek jej počasi in žveči dobro!»

Gladstone je rekel vsakemu, ki ga je le hotel poslušati, da vsak košček jedi on prežveči šestintridesetkrat!... No, kako pa opravlja to delo naš današnji moderni človek! Poglejmo ga! V usta vrže lep kos jedi, pritisne na tiste svoje zobe tje na pol dvakrat, trikrat, jo prevrže parkrat tje in sem po ustih, jo zalije s krepkim požirkom pive ali vina, da zdrsne lože naprej, in na to zažene, zapodi vse skupaj dol! Na, tu imaš želodec, delaj, kuhaj in glej, da to dobro premelješ! Saj si me opominjal, naj ti kaj dam. «Kaj pa je to?» si misli želodec. «Kaj bo zdaj, kaj začnem, kako zmeljem to?» Ta se pa dolgo ne norčuje in tudi ne

premišljuje kako in kaj, ker preveč se mu zaupa. Njegova mašina dela le, če dobi zdrobljene, dobro prežvečene in se slino pomešane jedi. Debelih „falatov“ ne mara. Nestesanih, neprebavljivih kosov v pivu in vino namočenih ne sprejme v svojo delavnico. Njegov mlin je prešibek za tako žito. Stopa je to premalo obdelala. Kaj storiti? On riblje in riblje poslano mu materijo, mlati, obdeluje in predeluje kakor more ter premetuje kos za kosom iste, da bi je h koristi pripravil. Ko pa malo ali nič ne opravi, pošlje vse skupaj naprej. Dosti melje, malo moke, „Le dol, le dol“, pravi, „to ni za me“. Zdolaj v črevah je vsa ta zmes zopet brez koristi, ker ne more oddati redilnih snovi in je pripravne storiti životu. Taka zmes le draži, malo ali nič pa ne krepča, ter telo bolj mori nego hrani.

Ni čudo, da ti vsaka druga, tretja oseba toži o slabem prebavljanju, o boleznih v želodcu, o omotici v glavi, o močni občutljivosti, slabi krvi, pomanjkanju spanja, nejevolji, zdražljivosti itd. Že stari ljudje so imenovali želodec: „Očeta slabosti“.

Modri Bog je telo tako ustvaril, da povziva počasno in v malih koščekih. Prvi pogoj je, da se jed v ustih z dobrim zvečenjem razpusti, se slinami pomeša in da je več časa v želodcu ter istega vabi in prosi k natančnemu mletju in obdelovanju. „Jed počasi in žveči dobro!“

Za to delo vzemi si čas! Le jed ohrani človeka in življenje je prvi pogoj. S tem si ohraniš telo zdravo, krepko in malo občutno. Kdor hoče dolgo živeti, naj je počasi. Navada je navada. Čudno se ti zdi in marsikdo se bo smejal, prežvetiti jed šestintridesetkrat! Nečeš toliko, stori vsaj približno. Začni in spoznal boš kmalu, kaj to koristi. Jed pol premle-ta, je že pol prebavljena, že pol v krvi.

O kakšna neumnost je torej, pri jedi hiteti, kos za kosom, „falat“ za „falatom“. Kakšna neumnost je, vsak košček jedi zalivati v vinom! Kakšna nespamet je, na vsak grizljivej mesa kozarec obračati! Kakšna neprevidnost je vpti nad otroci: „Jé hitro! hiti! kaj jé tako počasi! kedaj pojdeš v šolo! kedaj sneš!“

Še železni stroj se zbrusi, pokvari in ustavi, ne pa želodec!

Jéj počasi in prežveči šestintridesetkrat!

Dve pripovedki o kralju Matjažu.

I.

V Avstriji je vladal nekelej kralj Matjaž, pa le malo časa. Od one dobe je že več sto let, vendar pa še kralj Matjaž ni umrl, temveč bo živel do sodnjega dne.

V podgorski suhi votlini sedi zdaj pri kameniti mizi in na njo sloneč vedno spi. Ko se bode vzbudil in prišel na svetlo, bode obesil svoj ščit na suho drevo. To drevo bode na to zopet ozelenelo in takrat se bodo pričeli zopet »zlati časi«.

Kralj Matjaž govori včasih tudi z ljudmi, ki pridejo v njegovo bližino.

Da — nekateri celó trdijo, da so ga videli že zunaj. Bolj navadno pa se slíši, da le za okroglo ploščnato mizo z glavo na roko naslonjen spi. Z glavo baje prikimuje, z očmi pa vedno triplje. Brada mu je zrastle že skozi mizo. Zopet drugi

pa trdijo, da je prirastla že dvakrat okoli mize, in ko bode sedemkrat — bo zopet kralj.

Neki gorjanec, ki je vozil blizu gore, v kateri spi kralj Matjaž, žito, pelje majhen voziček v votlino, izsuje tu iz žakljev žito ter si je napolni s cekini. Videl je baje kralja Matjaža popolno okornega sedeti ob mizi.

Kasneje enkrat je vedel isti gorjanec v goro tudi nekoga pastirja, katerega je kralj Matjaž nagovoril ter vprašal: »Ali še letajo vrane okrog te gore?«

Ko mu pastir prikima, zavpije kralj Matjaž: »Joj, sedaj še bodem moral sto let tukaj spat!«

II.

Kralj Matjaž ni umrl; on še živi se svojo črno vojsko pod neko goro v skalnati votlini. Sedi pri okrogli mizi, okoli mize njegovi junaki, nobeden se ne gane, kakor bi bili okameneli. A kadar se bliža polnočna ura, vzdigne se kralj Matjaž, potegne bridko sabljo iz nožnice in jo začne brusiti; isto store vsi njegovi vitezi. Jedno celo uro brusijo sablje, potem je vtaknejo nazaj in zopet nastane tišina.

To se zgodi vsako noč.

Ko bo pa Matjaževa glava prirastla trikrat okoli kamnate mize, vstal bo kralj Matjaž s črno vojsko. Pod košato lipo bo zbiral svoje čete in planil potem nad sovražnike krščanske vere, nad Turke.

(Iz „Zab. knjižnice“ g. A Kosi, učitelja v Središču.)

Cerkev Matere Milosti v Mariboru.

Naša dolžnost nas veže, da spet nekaj omenimo o naši Marijini cerkvi v Mariboru. Trdno zaupamo, da že imamo v prihodnjem letu v cerkvi nov oltar in prestol za čudodelno pedobo Matere Milosti. Da primeroma takó po matere napredujemo v kinčanju cerkve, je poglavitni vzrok, ker je veliko družnikov in dobrotnikov s svojimi prispevki popolnoma izostalo! Ni čuda, ker so časi hudi in tudi sv. vera med slovenskim ljudstvom vedno bolj hira. Vkljub temu je vendar brezdvomno, da bodemo sčasoma vse dokončali in vse naše dolge poplačali (60 tisoč kron) — le

potrpeti moramo in moliti. Nove družnike še vedno radi sprejemamo. Duhovne dobrote te družbe so itak znane. Razen 15 sv. maš, ki se vsak mesec in vsako leto služijo — berete se še vsak dan dve sv. maši in sicer ena za vse žive in druga za vse rajne družnike in dobrotnike — tedaj vsak mesec 60 in vsako leto 745 sv. maš!

Francišškanski samostan v Mariboru, dne 17. oktobra 1903.

P. Kalist Heric, gvardijan in župni upravitelj.

Poslano.

Vsled v pretečenem mesecu nastalega požara v Digošah pogorelo je tudi moje gospodarsko poslojje s premičninami vred. Po na licu mesta dovršeni cenitvi raztrosil sem med svet proti banki »Slaviji« neresnične izjave. Jaz prekličem tedaj iz lastnega nagiba lažnive vesti, ter prosim javno banke »Slavije« odpuščenja, kajti banka »Slavija« je meni nastalo škodo više plačala, kakor sem jo sam cenil, vsled česar omenjeno banko vsakemu najtopleje priporočam. — Do sedaj narasle stroške plačam iz lastnega.

Digoše, dne 15. oktobra 1903

41

Franc Krainz.

Prva slovenska trgovina z manufakturnim blagom

JOŽEF ULAGA

v Mariboru, Tegetthoffova ulica 21,

38. priporoča svojo 4—26

veliko zalogo vsakovrstnega blaga za moške in ženske obleke

ter tudi vsakovrstne očeje, robce, preproge itd.

Vse po najnižji ceni. — Vzorci s pošiljajo poštine prosto.

Vsakdo, kdor nakupi pri meni za 30 kron blaga, dobi, ako pošlje svojo fotografijo, svojo veliko sliko, ki je vredna 10 K.

Najcenejša prodajalnica ur, zlatnine in srebrnine, optičnih predmetov, godbenih avtomatov, gramofonov

Dietingerja naslednik T. Fehrenbach

Maribor, Gosposka ul. 26, filijalka Dravska ul. 2.

VIZITNICE

priloga

tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Remonter ura iz nikla	gld.	1-80
črna jeklena rem. ura	"	2-60
srebrna remonter ura	"	8-40
srebrna verižica	"	—95
srebrna vratna verižica	"	—35
14 karat. zlata ženska remonter ura	"	8-90
14 karat. zlata možka remonter ura	"	16-80
14 karat. zlata verižica	"	5-60
14 karat. zlati prstan	"	1-90
14 karat. zlati uhani	"	1-50
ura na nihalo	"	4-20
ura z godbo	"	6-40
okrogle kuhinjske ure	"	1-65
ure budilnice	"	1-50

Vsaka ura je izkušana in natančno urejena. — Popravljanje ur, zlatnine in srebrnine 50 kr. — Ilustrovani ceniki o urah, zlatnini in srebrnini zastoj in franko. — Zamenja se stara zlatnina in druge starinske vrednosti. 29

Svoji k svojim!

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 19 v Medjatovi hiši v prtiličju
vsprejema zavarovanja vsakovrstnih **poslopij, premičnin** in **poljskih pridelkov** proti požarni škodi, kakor tudi **zvonov proti poškodbi.**

16

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe **ravnateljstvo zavarovalnice** v Ljubljani, kakor tudi po slovenskih deželah nastavljeni poverjeniki. **Ta edina slovenska zavarovalnica** sprejema zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. — V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta posel. — Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Slovenci! pristopajte k domači zavarovalnici!

Edina slovenska
ZAVAROVALNICA.

Podružnica Lončarec & Havelka.

Otvoritev trgovine z mešanim blagom
pri Sv. Lenartu v Slov. goricah (v Poličevi hiši).

Usojava si uljudno naznaniti, da sva otvorila

— v četrtek, dne 15. oktobra 1903, —

pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah v Poličevi hiši trgovino z mešanim blagom, kakor tudi z železnino, manufakturnim in špeci-rijskim blagom.

Kupovala in prodajala bodeva tudi **vsakovrste deželne pridelke.**

Priporočava se p. n. občinstvu za mnogobrojni obisk ter ga prosiva, da nama obrani dosedanje zaupanje v polni meri.

Z odličnim spoštovanjem

Lončarec & Havelka,

glavna trgovina v Ptuju,
podružnica z mešanim blagom pri
Sv. Lenartu v Sl. g.

1-3

42

Najboljše!

Najcenejše!

Kdor hoče **kavo, moko, riž** itd. dobro in po ceni kupiti, naj poskusi kupiti pri meni in gotovo bode zadovoljen.

Surova kava, popolno čistega okusa, naravne barve od 23 do 50 kr. $\frac{1}{4}$ kg; vedno sveža žgana kava, najfinejšega okusa od 30 do 55 kr. $\frac{1}{4}$ kg; izvrstna, jako suha ogrska parna moka od 8 do 13 kr. 1 kg; riž od 10 kr. naprej; moka za svinje 5, $5\frac{1}{2}$, 6, $6\frac{1}{2}$ kr.

Za jesen: Kupujejo in zamenjajo se vsakovrstni poljski pridelki, kakor fižol, orehi, pšenica, oves korusa itd. itd.

Zahtevajte cenilni list! — Zunanja naročila se najhitrejšje izvršujejo.

Druga hamburška zaloga kave, zaloga ogrske parne moke.

— Prva špeci-rijska trgovina z deželnimi pridelki —

5-5

Karola Haber v Mariboru,

36

Tegetthoffova ulica št. 39 (blizu južnega kolodvora).

Kranjska svinjska moka.

Dr. pl. Trnkoczy-ja jedino redilno in varstveno sredstvo, pobiljša, pomnoži: meso, mast, pasem, zdravje. Zdravi svinji zadostuje na teden 1 žlica med pičo. 1 zavitek po 50 h pri trgovcih, 5 zavitekov za 3 K po povzetju, franko zavoj in pošta v tovarniški zalogi: 8 12-12

Lekarna Trnkoczy, Ljubljana, Kranjsko. Zahvalna pisma, tudi uradno potrjena, o ugodnih učinkih pri zdravih in bolnih svinjah dobajajo vsak dan.

Šunka

z kožo 1 gld., brez kože 95 kr., brez kosti z kožo 1 gld. 10 kr., plečeta brez kosti 90 kr., suho meso 78 kr., slanina 82 kr., prešičevi jeziki 1 gld., goveji 1 gld. 20 kr., glavina brez kosti 45 kr. Dunajske salame 80 kr., prave boljše 1 gld., iz šunkna 1 gld. 20 kr., ogrske za mesec junij 1 gld. 80 kr., vsaki mesec 15 kr. dražji kilo, velike klobase cena 20 kr. Pošilja le dobro, pošteno blago od 5 kg. naprej proti povzetju **Janko Ev. Siroc** v Kranju. 24

Slovenci!

Spominjajte se ob vsaki priliki
družbe sv. Cirila in Metoda!

Prošnja in priporočilo.

Kakor je mnogim že znano, mi je huda bolezen, revmatično vnetje v kočkih skvarila obe nogi tako, da ste v kočkih popolnoma trdi, v kolenih se pa le toliko gibljete, da zamorem z pomočjo dveh bergelj hoditi, sedeti pa ne morem že čez 12 let. Ker mi radi tega doslej ni bilo možno dobiti mojim študijam primerne službe, služil sem si borni kruhek z izdelovanjem in razpečevanjem rožnih vencev. To mi pa ne nese skoraj nič več, ker je konkurenca prevelika in imam tudi več stroškov, kakor zdravi konkurenti. Da si pridobim potrebna sredstva za življenje in za nadaljevanje in dovršitev študij, v upanju, da mi bo s pravoslovnimi študijami lažje dobiti službo, sem se dal na graški univerzi v pravoslovje vpisati, odločil sem se potovati s skioptikonom in gramofonom. Težko, silno težko sem se k temu odločil in kako bridko je to za me, to bi zamogel le tisti umeti, ki je sam kaj takega izkusil. Zato se obračam do sl. občinstva s prav pristžno prošnjo, da mi olajša prebridko usodo vsaj s tem, da se prav mnogoštevilno udeležuje predstav, ki bodo v vsakem kraju po lepakih, kakor tudi v „Slov. Gospodarju“ naznanjene. Videl in slišal bo vsak toliko lepega in zanimivega, da mu majhne vstopnine gotovo ne bo žal, vrhu tega da še vsak ima dobrodejno zavest, da je storil dobro delo, ker je pomagal nesrečniku ter sme pričakovati plačila od Tistega, ki je rekel: „Blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo naši“. Posebno pa se še priporočam prirediteljem raznih veselice, oba aparata delata mnogo nedolžne, poštene zabave ter sta že za se cel program; gramofon govori, poje, igra, skioptikon pa kaže krasne slike, nekatere čez 2 metra velike, kar je zelo zanimivo in podučljivo ter gotovo za ljudske veselice prav primerno. Priporočam se tudi preč. duhovščini in sl. učiteljsstvu, da me blagodušno podpira v mojem podjetju posebno s priporočevanjem ter mi po dopisnici naznanja svečanosti in veselice, ki se menijo v kakem kraju prirediti. Za vsako uslugo bom hvaležen.

Jos. Stebih,
pravnik.

Za izdelovanje

diplom

za častne občane

po primerno nizki ceni

se priporoča

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru.

V Marijinem Celju.

Zgodovinske in potopisne črtice. Spisal in izdal s pridigami, katere je imel v Marijinem Celju, dr. Anton Medved, c. kr. profesor v Mariboru. Knjiga obsega 173 strani v 8°. Cena je 60 vin., po pošti 70 vin. Razpošilja se samo proti predplačilu; denar se tudi lahko pošlje v znamkah.

Dobi se
v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.